

Slovenščina – drugi jezik

Besedni red že še, glagolski vid pa ne ..

Na Filozofski fakulteti v Ljubljani se končuje 46. seminar slovenskega jezika, literature in kulture

»Kaj vzamem na samotni otok?« »Na samotni otok vzamem pivo, dve knjigi, ljubice tri, ljubčke štiri, nož ...« Vsak od peterice na začetnem tečaju slovenščine pod vodstvom prof. Nataše Hribar doda svoj tožilnik. Edward, mesar, doda še suho kranjsko klobaso in knjigo *Žepna slovenščina*. »Kaj imata David in Stephen na glavi?« Kapi. Edward je iz ZDA, David iz Avstrije, Giovanni je Italijan. Edino deklo v skupini, dolgolasa Marija, Španka, je pristala v Ljubljani po golem naključju. Prijavila se je za tečaj korejščine, dobila pa slovenščino. Žari od zadovoljstva. »Kaj boste delali zvečer?« »Gledali bomo, kako bo Španija premagala Nemčijo s 4:0,« se smeje.

Neverjetni so, začetniki po desetih dneh učenja! V slabi uri po slovensko natresejo o sebi na kupe podatkov: Italijan Giovanni rad bere in poslušata radio, sicer pa študira umetnostno zgodovino na univerzi v Vidmu in se specializira za primerjalno umetnost nekdanje Jugoslavije v šestdesetih letih prejšnjega stoletja (zato živi v Zagrebu). Avstrijec David se ne ukvarja s športom, po poklicu je fotograf in videofilmar, za študij slovenščine pa se je odločil, ker se mu ne zdi prav, da en sosed zna jezik drugega sosedu, drugi pa ne jezika prvega – to je opazil, ko je prihajal s starši na počitnice v Slovenijo. Slovenščino potrebuje tudi za svoje delo v Pavlovi hiši v dvojezični Potrni, srečevališču pripadnikov številčno majhne slovenske skupnosti na avstrijskem Štajerskem in pripadnikov večinskega naroda. Stephen, Američan češkega rodu, od vsega najraje je suši. Želel se je učiti češko, ker pa njegova univerza nima češčine, se je vpisal na slovenščino, sicer pa se ukvarja z grafičnim oblikovanjem. Edward, najstarejši med samo mladino, stanuje v srednje veliki hiši v Clevelandu. Trideset let je bil fotograf za šolarje, zdaj pa dela v slovenski mesariji (zato pozna kranjske klobase). Njegov ded je leta 1913 emigriral iz Postojne, vnuk pa zdaj dejavno sodeluje v sloven-

skem društvu v Clevelandu, je predsednik slovenskega genealoškega društva in eden od direktorjev slovenskega muzeja, ki vabi naše umetnike v Cleveland: gostili so Arneja Hodaliča, Vlada Kreslina in druge znane Slovence, delajo slivovko, pečejo potico ... Španka Marija, prava poliglotka, ki zna rusko, ukrajinsko, poljsko, bolgarsko in se zdaj (namesto korejško) uči slovensko, študira slovensko filologijo v Granadi.

Medtem ko so začetne skupine narodnostno nadvse pisane, pa so najvišje enovitejše: v njih so izključno zamejski Slovenci, ki se želijo dobro naučiti jezika svojih prednikov, in tujci, naši sosedje iz dvojezičnih krajev, ki želijo zaradi poklicnih ali osebnih razlogov zares dobro znati slovenščino. In seveda Slovani: Rusi, Poljaki, Čehi. »Vsi ti so se sposobni naučiti brezhibne slovenščine, boljše od marsikaterega Slovence,« jih pohvali doc. dr. Helene Kuster, ki sicer poučuje na oddelku za prevajalstvo Filozofske fakultete, že 12. leto pa vodi poletni seminar slovenščine kot drugi oziroma tuji jezik. V njeni izpopolnjevalni splošni skupini jemljejo besedni red in glagolski vid v zapletenem znanstvenem besedilu in vsako rešitev posebej utemeljijo. Poljaku Adamu se zdi čudno, da jezika, ki se ga uči, knjižne slovenščine torej,

na ulici ne sliši. »Problem zanje ni le žargon, temveč tudi internetni jezik, ki je daleč od knjižnega. Na tej stopnji se že posvečamo slogom in razlikovanju med njimi. To je od vsega najtežje in po obvladovanju slogov lahko presojamo jezikovno kompetenco. Mi, ki nam je slovenščina materni jezik, to delamo samodejno, oni pa morajo to početi zavestno. Zato delajo prevajalske vaje: iz slovenščine v materin jezik in obrnjeno.«

V širino ali globino

»Ko tujce poučujemo našega maternega jezika, se bogatimo tudi sami. Tujci me opozarjajo na probleme slovenskega jezika, ki jih mi ne čutimo. Na primer glagolski vid, premič-

ni besedni naglas ...« pravi Helena Kuster. »Taka priložnost je za slovenščino velikega pomena. Tako se odpiramo svetu. Občutek, da se ljudje, ki znajo že pet, šest jezikov, odločijo učiti še slovenščine kot naslednjega tujega jezika, je pomembna potrditev živosti slovenskega jezika. Pomeni, da je povsem uporaben,« pojasnjuje Helena Kuster. »Seveda se tisti, ki se učijo slovenščine kot svojega petega, šestega tujega jezika za potrebe Evropske unije, učijo drugače: gredo v širino in se učijo uporabnega jezika, medtem ko gredo pripadniki slovanskega rodu ali zamejci v globino in v podrobnosti.«

ALENKA ZGONIK
Fotografije **UROŠ HOČEVAR**

Tradicionalni Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, ki poteka vsako leto julija na Filozofski fakulteti v Ljubljani, je letos zbral kakih 130 udeležencev iz 28 držav, predvsem študentov in univerzitetnih profesorjev slovenščine, slavistov, prevajalcev in kulturnih delavcev iz slovenskega zamejstva. Večina jih je pri nas prvič. Sedemindvajsetim začetnikom so namenili teden dni pouka več, vsi pa so lahko izbirali med jutranjimi tečaji, lektorati, konverzacijskimi tečaji in popoldanskimi predavanji uglednih strokovnjakov, letos ubranimi na temo *Slovanstvo v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Udeležencem, ki so večinoma prebivali v Dijaškem domu Ivana Cankarja s štipendijo RS, so za razvedrilo in širjenje obzorij ponudili še vrsto športnih in kulturnih dejavnosti ter ekskurzij.

Stran / Page: 10

Doseg / Reach: 155000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 885 cm²

2 / 3

MULTIDISCIPLINARNI EDWARD: FOTOGRAF, MESAR, MUZEALEC, GENEALOG, ORGANIZATOR PRIREDITEV ...

ITALIJAN GIOVANNI ŽIVI V ZAGREBU IN PRIMERJA UMETNOST NEKDANJIH JUGOSLOVANSKIH NARODOV OKOLI LETA 1960

V DVEH TEDNIH JE SEMINAR OBISKOVALO 130 UDELEŽENCEV IZ 28 DRŽAV

KAJ TLAČI STEPHEN V TORBO? NEKAJ V ČETRTEM SKLONU ...

SLOVENŠČINA GRE V SVET – NA FOTOGRAFIJI PREDAVATELJICA DOC. DR. HELENA KUSTER

SPODOBI SE ZNATI SOSEDOV JEZIK, PRAVI AVSTRIJEC DAVID